

fastland nu op igen og de senere kaledoniske, variskiske og alpine geosynklialer synker i dybet, hvorpå foldningsprocesserne begynder forfra.

Ud fra dette grundlag søger *Stille* nu i det foreliggende arbejde at drage sammenligninger med de tektoniske elementer i Vestindien og i området mellem Sydamerikas sydspids og Vest Antarktika og ved undersøgelse af de nye urgeosynklinalers placering i forhold til uroceanerne at finde almengyldige lovmæssigheder for den tektoniske udvikling også andre steder på jorden.

I de sidste 30 år har man som bekendt været præsenteret for en række af tyske geologers (*Kober, Wegener, Staub, Stille* o. fl.) mere eller mindre spekulative forsøg på at udrede de tektoniske processers systematik, forløb og årsager. Mange vigtige iagttagelser er herved kommet for dagen og er stillet i forhold til hinanden, men noget entydigt og fuldgyldigt billede er endnu ikke fremkommet.

Ganske vist går puslespillet altid op, men man må erindre, at brikkerne, hvoraf billedet sammensættes, kun delvis er skåret og formet af naturen selv. Over store områder, hvor direkte iagttagelser er umulige og indirekte målinger kun er mulige i begrænset grad, er brikernes form skåret til efter de forskellige tektonikers forgodtbefindende.

Stilles her foreliggende afhandling adskiller sig i så henseende heller ikke fra forgængerne, og er derfor kun af en vis teoretisk interesse.

Kaj Hansen.

Norbert Krebs: Vergleichende Länderkunde. Stuttgart 1951.
484 s. (24×16 cm), talrige kort.

Ved sin død i 1947 efterlod Norbert Krebs et manuskript til en „Vergleichende Länderkunde“, som vistnok af ham selv var tænkt som afslutningen på hans geografiske forfatterskab, og som derfor har fået en særlig karakter. Værket vil derfor blive modtaget med store forventninger blandt geografer jorden over.

Det falder i to hovedafsnit, almindelig sammenlignende landkundskab og speciel sammenlignende landkundskab om en række typeområder fra hele jordens kreds. Grundlaget er de forelæsningsrækker af almen karakter, Norbert Krebs udarbejdede under en mangeårig virksomhed som universitetslærer i Freiburg og i Berlin.

Det tilsigtes ikke at give en almindelig regionalgeografisk håndbog, og det har ikke været opgaven at give et koncentrat af vor viden. Forholdet er snarere det, at forfatteren har søgt at fremdrage

visse centrale punkter i geografisk kundskab, samle den forhåndenværende kundskab om disse og at angive grænserne for vor viden. Dermed når man det punkt, som er det karakteristiske og det værdifulde for denne bog. Gang på gang påpeger nemlig Norbert Krebs den geografiske problemstilling, de uløste gåder, og han antyder samtidig, hvilke veje man kunne gå for at løse disse. Derfor bliver denne bog i usædvanlig grad et monument over en stor universitetslærer, en mand, der ikke blot besad megen kundskab, men som havde sansen for forskningens kamp mod de uløste spørgsmål, og som ved sin virksomhed inspirerede sine elever til aktiv forskning.

For den videregående videnskabelige uddannelse og for opdragelsen til arbejde i den geografiske forsknings tjeneste er denne bog et værdifuldt hjælpemiddel, og udgiveren Hermann Lautensach fortjener stor tak, fordi han har formået at foretage den redaktionelle bearbejdelse, som var nødvendig. *Niels Nielsen.*

Dorn, P.: Geologie von Mitteleuropa. E. Schweizerbartsche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1951. 474 sider, 91 tekstfigurer, 24 tavler, et farvelagt kort og 11 stratigrafiske skemaer.

Bogen omfatter overvejende Tyskland, men medtager i vest Belgien og Holland, i øst Polen, Bøhmen og Karpaterne, i nord Danmark og Skåne og i syd Alperne; de sidste dog meget kortfattet.

Den er stærkt tektonisk præget og stratigrafien behandles kun i meget store træk i de strategiske skemaer. Fossilindhold omtales overhovedet ikke.

Den geologiske udvikling behandles ligeledes i store træk indenfor de enkelte tektoniske områder som det nordtyske sænkingsområde, Harzen, Flechtinger Höhenzug, Rheinische Masse etc.

Hele fremstillingen er stærkt præget af Stilles tektoniske ideer og er på mange punkter meget teoretisk, baseret på tyngdemålinger og magnetiske målinger. Disses noget tvivlsomme værdi fremgår i øvrigt af forfatterens forord, hvori han skriver, at offentliggørelsen af de under det tredje rige udførte rigsboringer og olieselskabernes offentliggørelse af deres borearkiver har frembragt et stort materiale, der viser, at Mellemeuropas geologiske bygning er helt anderledes end man forestillede sig for 15 år siden.

Bogens meget teoretiske behandling og svaghederne ved denne får man et tydeligt billede af ved betragtning af de afsnit, der omhandler Danmark. I overensstemmelse med Stilles teori om en Mittelmeer—Mjøsen sænkingszone lægges der på grundlag af mag-